

PARTENERIAT PENTRU DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ

COMUNA COSTEȘTI

– JUDEȚUL VÂLCEA –

EVALUAREA POTENȚIALULUI TURISTIC

COLECTIV DE ELABORARE

Georgeta MAIORESCU

Andreea VELIZARE

Laura NICOARĂ

C U P R I N S

1. ANALIZA OFERTEI	3
1.1. Contextul geografic al localității	3
1.2. Infrastructură și servicii disponibile	4
1.3. Patrimoniu natural	5
1.3.1. Resurse turistice legate de cadrul natural	6
1.3.2. Resurse turistice naturale cu regim protectiv	8
1.4. Patrimoniul cultural	9
1.4.1 Monumente cultural-istorice	9
1.4.2. Elemente etnoculturale	10
1.4.3. Resurse turistice antropice cu regim protectiv	11
1.5. Oferta de petrecere a timpului liber	12
1.6. Oferta de cazare	14
1.7. Oferta de alimentație pentru turism	15
1.8. Posibilități de organizare conferințe, seminarii	15
1.9. Agenți economici activi în turism	16
1.10. Marketing turistic	16
1.11. Calificarea forței de muncă din turism	19
1.12. Evaluarea ofertei actuale – probleme, disfuncționalități	19
2. ANALIZA CERERII	21
3. COMPETIȚIA ȘI TENDINȚELE PIEȚEI	23
4. DIAGNOSTIC ȘI RECOMANDĂRI PENTRU AUTORITATEA PUBLICĂ LOCALĂ ȘI AGENȚII ECONOMICI DIN TURISM	29

1. ANALIZA OFERTEI

1.1. Contextul geografic general al localității

Comuna Costești se află situată în partea de nord-vest a Județului Vâlcea, dezvoltată de-a lungul pâraielor Bistrița și Costești, la poalele Munților Căpățâanii. Teritoriul administrativ cuprinde 4 sate (Costești, Bistrița, Pietreni, Văratici) și are ca vecini, spre nord, est și sud, comunele: Mălaia, Bărbătești, Pietrari, Tomșani, iar la vest, orașul Horezu. Suprafața comunei totalizează 10.921 ha - din care intravilanul reprezintă 515 ha, iar populația stabilă, la 1 ianuarie 2005, număra 3.611 locuitori.

Din punct de vedere geomorfologic, partea locuită a localității ocupă în cea mai mare parte arealul depresionar de la poalele Munților Căpățâanii (410 – 645 m altitudine), dar teritoriul administrativ se extinde până în creasta principală a masivului montan, la circa 1979 m altitudine (Vf. Zmeuretu). Este parte componentă a Depresiunii Horezu, o depresiune submontană desfășurată între Dealul Costeștilor la est și Dealul Milostea la vest și închisă spre sud de Măgura Slătiorului (768,7 m alt.)

Comuna Costești se întinde pe o suprafață relativ mare, din care circa 2/3 este zonă montană și 1/3 zonă submontană. Ca urmare, 8.499 ha sunt acoperite de pădure – foioase, conifere, 520 ha reprezintă pășune, 556 ha sunt acoperite de fânețe, 309 ha sunt livezi de pomi fructiferi și doar 665 ha este teren arabil. În această situație, creșterea animalelor a fost și rămâne una din ocupațiile de bază ale locuitorilor comunei.

Activitatea economică principală în cadrul comunei este legată de exploatarea resurselor naturale – calcarul și masa lemnoasă. Relieful, cu preponderență montan, creează oportunități pentru dezvoltarea turismului, prin cadrul natural și obiective turistice de mare valoare națională.

Existența unei palete variate de resurse turistice, naturale și antropice, a determinat o dezvoltare accentuată a turismului, comparativ cu alte domenii economice, cu precădere în perioada anterioară anului 1989, dezvoltare materializată prin infrastructură generală și cea specifică turismului.

Caracterul resurselor turistice locale a influențat formele de turism practicabile, comuna Costești fiind cunoscută, până în anul 1989, pe piața turismului românesc, ca o stațiune balneoclimatică și ca o localitate de interes cultural.

1.2. Infrastructură și servicii disponibile

Poziția localității în raport cu DN 67, importantă cale rutieră de acces și existența de resurse naturale locale, a permis și favorizat dezvoltarea infrastructurii și a utilităților de bază.

➤ Infrastructura generală existentă în localitate:

- comuna este traversată spre partea sa sudică de artera rutieră DN 67 (E 81 / Rm. Vâlcea – Costești – Horezu – Tg. Jiu – Motru – Drobeta Tr. Severin / E 70), pe circa 1,5 km;
- DJ 646 (Băbeni – Tomșani – DN 67 / Costești – Mănăstirea Bistrița – Mănăstirea Arnota), traversează comuna pe circa 9 km, aproximativ pe direcția N-S, urmărind cursul Pârâului Bistrița;
- DJ 646A (Costești - centrul localității – Pietreni, urmează cursul Pârâului Costești – Bărbătești – Stoenesti / DN 67);
- Dc 148 (Bogdănești / DN 67- Rovine / DN 67), de circa 2 km;
- Dc 148A (Bogdănești / DN 67 – Costești / DJ 646), de circa 2 km;

Comuna Costești – Evaluarea potențialului turistic

- *calea ferată industrială* cu ecartament îngust, cu traseul Bistrița – Costești – Tomșani – Băbeni – Govara, alimentează Uzinele de Sodă Govora cu piatră de calcar.
- *Echipare edilitară:*
 - rețea de alimentare cu apă în sistem centralizat, alimentează satele Costești, Bistrița, Văratici (surse de apă: Bistrița, Pietreni); există în lucru o nouă instalație de alimentare din sursa Pietreni, cu un rezervor de înmagazinare de 300 mc, care va alimenta satul Pietreni și satul Costești; în prezent, circa 1/3 din populația comunei este racordată la rețeaua de alimentare, iar în anul 2005, prin darea în funcțiune a noii instalații procentul va crește la 73 %; restul populație se alimentează cu apă din surse proprii (fântâni sau captări proprii);
 - rețea de canalizare: există în centrul civic, cu o lungime de 800 m – deservește instituțiile publice, unitățile de cooperatie; mai dispun de rețea de canalizare proprie Centrul de plasament nr. 11 Bistrița, Mănăstirea Bistrița și blocurile de locuințe ale sectorului de exploatare a calcarului; gospodăriile individuale au fose septice vidanjabile;
 - stațiile de epurare existente, una la Centrul de plasament nr. 11 Bistrița și una în centrul civic – satul Costești, realizează doar un proces de decantare mecanică a apelor menajere, fără a le trata și biologic;
 - rețea de alimentare cu energie electrică: toată comuna este alimentată cu energie electrică, prin LEA 20 KV (linia Vâlcea sud – Tg. Jiu) – SC Electrica – centrul Horezu; pe teritoriul comunei există 9 posturi de transformare, de 100 – 630 KV;
 - rețea de alimentare cu energie termică: toate instituțiile publice, locuințele particulare și Mănăstirea Bistrița dispun de centrale proprii de încălzire, cu combustibil solid;
 - telecomunicații: comuna dispune de telefonie fixă pe cablu optic, este racordată la centrala telefonică digitală cu o capacitate de 506 posturi telefonice instalate și cu posibilități de extindere; sistemul de telecomunicații oferă 3 servicii pentru telefonia mobilă GSM;
 - colectarea și depozitarea deșeurilor menajere nu se realizează în conformitate cu reglementările de mediu.

➤ *Serviciile* oferite populației și inclusiv turiștilor sosiți în localitate se situează la un nivel nesatisfăcător, în raport cu cerințele actuale și raportate la serviciile din țările vecine, membre ale Uniunii Europene, potențiale concurente în domeniul turistic și nu numai. O analiză critică sumară a situației existente în domeniul serviciilor evidențiază următoarele aspecte:

➤ *rețeaua de alimentare a cu apă* a orașului și a satelor componente nu satisface necesitățile populației în ceea ce privește extinderea rețelei (aproximativ 27 % din gospodării sunt în afara rețelei de alimentare în sistem centralizat), starea tehnică a acesteia, calitatea apei distribuită (apa nu este în totalitate potabilă) și necesarul de apă asigurată;

➤ *rețeaua de canalizare* nu deservește decât zona centrală a comunei, starea tehnică a conductelor și branșamentelor este proastă;

➤ *stațiile de epurare* existente sunt învechite, au doar o treptă mecanică de decantare și nu desevesc decât o parte din instituțiile comunei;

➤ *serviciile de alimentare cu energie electrică și de telefonie* sunt la nivel satisfăcător;

➤ *serviciile turistice* oferite sunt puțin diversificate (cazare, alimentație) și nu sunt la standardele cerute de statutul României de viitor membru al Uniunii Europene, în condițiile unei puternice concurențe pe piața turistică creată de statele vecine.

1.3. Patrimoniul natural

Comuna Costești este situată într-un areal depresionar, închis spre nord de versanții sudici ai Munților Căpățâanii și de Dealul Măgura (611 m) spre sud. Prezența masivului calcaros Buila – Vânturarița, cu orientare NE-SV, dă o notă aparte peisajului. Teritoriul administrativ este dispus în trepte de altitudine și se extinde spre nord până în creasta principală a Munților Căpățâna. Este traversat de pâraiele Bistrița și Costești, cu direcție de curgere de la nord spre sud, care și-au format, la traversarea masivului calcaros, impresionante chei.

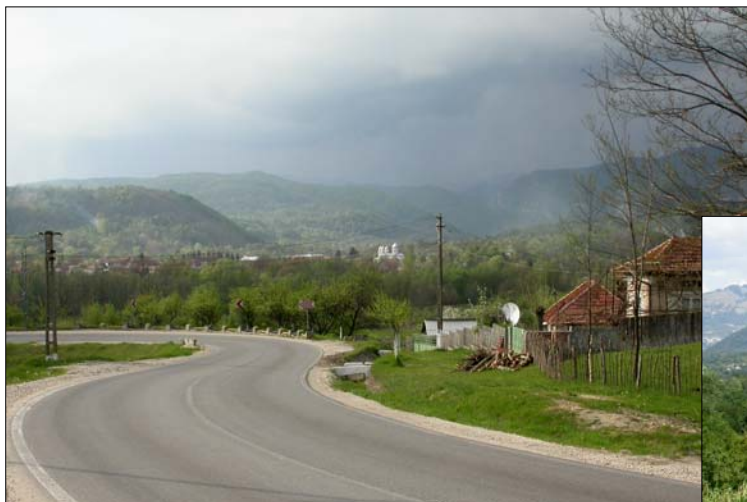
Comuna Costești beneficiază de condiții naturale deosebit de favorabile practicării turismului, fiind avantajată de lipsa factorilor de poluare și de un potențial turistic de excepție care permite practicarea unor variate forme de turism.

1.3.1. Resurse turistice legate de cadrul natural

FUNDAȚIA PARTENERI PENTRU DEZVOLTARE LOCALĂ (FPDL)

Proiect finanțat de UK Embassy prin Programul Global Opportunities Fund

✓ **forme de relief submontan și montan**, având ca suport o structură

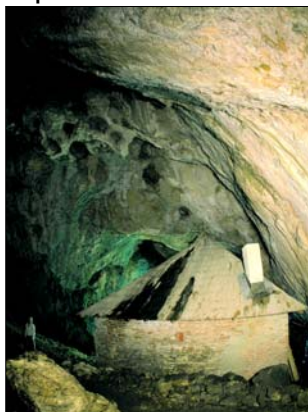

geologică complexă, dispus în trepte de altitudine, îmbogățesc aspectul peisagistic al zonei și creează oportunități pentru

turismul de odihnă și recreere. Importanța științifică (geologică, geomorfologică, botanică și forestieră) a Masivului Buila – Vânturarița a determinat declararea acestuia ca Parc Național. Pe seama masivului calcaros Buila – Vânturarița au apărut forme de relief carstic, unele dintre ele fiind obiective turistice de patrimoniu excepțional, înscrise în Legea nr. 5 / 2000:

⇒ **Complexul carstic Cheile Bistriței** (600 m lungime), cele mai înguste chei în calcare din România, sunt săpate de Pârâul Bistrița în versanții abrupti, calcaroși, ai Masivului Buila – Vânturarița; în pereții aproape verticali ai cheilor există numeroase guri de peșteră, iar la nivelul întregului masiv se întâlnesc exemplare rare, endemice, de floră și faună, favorizate fiind de influențele submediteraneene, specifice zonei sud-vestice a Carpaților; reprezentative în zonă sunt pădurile de castani comestibili care ocupă suprafețe extinse pe rama sudică calcaroasă;

⇒ **Peștera Liliacilor** face parte din **Complexul carstic Cheile Bistriței**, este situată în versantul drept al cheilor, în zona cea mai îngustă a acestora; a fost săpată de apele râului Bistrița la o altitudine de 850 m, suspendată la 30 m deasupra cotei de nivel a drumului forestier care însoțește cheile. Importanța speologică deosebită a acesteia, dată de colonia de lilieci pe care o adăpostește (de unde și denumirea atribuită peșterii), este completată de obiectivele de

FUNDAȚIA PARTENERI PENTRU DEZVOLTARE LOCALĂ (FPDL)

Proiect finanțat de UK Embassy prin Programul Global Opportunities Fund

- 2006 -

Comuna Costești – Evaluarea potențialului turistic

cult amenajate de către călugării Mănăstirii Bistrița, de-a lungul secolelor de restrițe: două biserițe, adevărate bijuterii ale artei religioase medievale (cu hramurile „**Intrarea în Biserică**” - datată ante 1633 și „**Sf. Îngeri**” - 1782) și o criptă săpată de călugării mănăstirii, în care s-au păstrat Moaștele Sfântului Grigore Decapolitul, în perioadele invaziilor turcești, motiv pentru care, peștera mai este cunoscută și sub numele de Peștera Sfântului Grigore Decapolitul. Inițial, peștera a funcționat ca vatră de sihăstrie a pustnicilor de pe valea Bistriței, ulterior a devenit locul de salvare a tezaurului Sfintei Mănăstiri a Bistriței, aflată la ieșirea din chei. Lungimea galeriei subterane este mică (doar 250 m), nu are formațiuni stalagmitice și stalactitice, dar este importantă prin prezența coloniei de lilieci, și a patrimoniului de cult, unic în România, ca mod de prezentare și valoare. Peștera este obiectiv turistic de patrimoniu cu valoare excepțională, înscrisă în Legea nr. 5 / 2000;

⇒ **Cheile Costești** sau ale **Pietrenilor**, urmăresc pârâul Costești, pe o lungime de circa 4 km, sunt deosebit de spectaculoase, dar mai puțin accesibile turistului obișnuit; zona oferă numeroase trasee de alpinism;

✓ **izvoare de ape minerale** sulfuroase, clorurate, bicarbonatate, sodice, hipotonice, folosite până în anul 1989 în tratament balnear (în cadrul Stațiunii balneoclimaterice de interes local Costești), indicate în cură internă și externă, apele fiind asemănătoare cu cele de la Băile Olănești:

ape clorurate, sodice, bicarbonatate, calcice, magneziene, sulfuroase, slab iodurate, cu mineralizații totale cuprinse între 1,014 – 2 g/l, recomandate pentru tratarea afecțiunilor renale, digestive, hepatobiliare, reumatismale și endocrine; în prezent stațiunea este închisă, stabilimentul balnear, structurile de tratament și instalațiile de captare și aducțiune a apelor minerale sunt degradate;

✓ **Muzeul Trovanților** - Costești (rezervația naturală de interes național, de valoare excepțională), prezintă un interes științific și turistic deosebit. Trovanții de aici, concrețiuni grezoase uriașe, cu aspect zoomorf, au dimensiuni metrice (cele mai mari de pe

teritoriul României), sunt formate în nisipuri de vârstă Meoțiană. Mărimea, formele variate și expresive ale trovanților de la Costești creează privitorului senzația unei inedite galerii de sculptură în aer liber;

✓ **fondul forestier** bogat, care acoperă versanții sudici ai Munților Căpățâna, reprezentat prin păduri de foioase și conifere, îmbogățesc aspectul peisagistic al regiunii și creează oportunități pentru turismul de odihnă și recreere activă;

✓ **domeniul schiabil amenajabil în arealul Zmeuretu - Govora**, este o premisă favorabilă pentru dezvoltarea sporturilor de iarnă;

✓ **traseele celor două cursuri de ape și afluenții acestora**, însoțite de cele mai multe ori de drumuri forestiere, deosebit de pitorești, sunt locuri de petrecere a weekend-ului la iarbă verde sau locuri de campare;

✓ **flora** pajiștilor montane și a fânețelor, de o diversitate impresionantă, în funcție de altitudine, îmbogățesc peisajul cadrul natural cu specii floristice multicolore;

✓ **elementele climatice** ale zonei, fără valori extreme, sunt favorabile practicării turismului în tot timpul anului, pentru repunere în formă a organismului după stres (climat de dealuri - sedativ de cruțare, cu temperatură medie anuală de aproximativ 6°C);

✓ **fondul de vânătoare și de pescuit sportiv** – fondul forestier al comunei cuprinde specii cu valoare cinegetică, iar pe cursul superior al pâraielor, în amonte de masivul calcaros al Builei, trăiește avifaună specifică arealului montan, pe seama cărora se pot organiza partide de vânătoare și pescuit sportiv;

✓ **trasee turistice marcate** – sunt 4 poteci turistice marcate (traseele 23, 27, 28 și 29), cu plecare din satele Bistrița și Pietreni, care duc spre creasta principală a Munților Căpățâanii și spre Masivul Buila – Vânturarița;

✓ **trasee de alpinism** în Masivul Buila - Vânturarița există cel puțin 34 de trasee de alpinism, de diferite grade de dificultate.

1.3.2. Resurse turistice naturale cu regim protectiv

Unicitatea și valoarea unor *elemente ale biodiversității sau fenomene naturale geologice* cu valoare științifică, a determinat includerea în categoria **arii protejate**, în conformitate cu Legea nr. 5/2000, a obiectivelor:

⇒ Masivului Buila - Vânturarița, constituit în *Parcul Național Buila–Vânturarița* (rezervație complexă, suprafața 4.186 ha), din care o bună parte se află pe teritoriul administrativ al comunei Costești;

⇒ Peștera Liliecilor, monument natural (rezervație complexă, suprafața – 1 ha).

1.4. Patrimoniul cultural

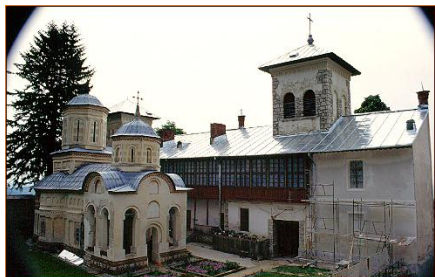
1.4.1. Monumente cultural – istorice

✓ **Mănăstirea Bistrița** - sat Bistrița, Comuna Costești (la 10 km de Horezu), a cărei biserică are hramul „Adormirii Maicii Domnului”, este una dintre cele mai

importante așezări monastice și culturale din Țara Românească, ctitorie a fraților Craiovești, anul 1494, refăcută în 1519, 1856 - *monument de arhitectură*;

✓ **Mănăstirea Arnota** - sat Bistrița, Comuna Costești (la 12 km de Horezu), este ctitoria lui Matei Basarab, al cărui mormânt se află aici. Biserica mănăstirii are hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril” și deține un mic muzeu de artă religioasă.

Prin pictura, arhitectura și sculptura sa, poate fi considerată unul dintre cele mai reprezentative monumente istorice și de artă religioasă din țară. Poziția acesteia, pe versantul sudic al masivului calcaros Buila, la circa 850 m, este deosebit de spectaculoasă – ctitorită în anul 1634 – *monument de arhitectură*;

✓ **Biserica** cu hramul „**Sfântul Grigorie Decapolitul – Eleonul**” (sat Bistrița, Comuna Costești) are fresce originare din secolele XV - XVI și a aparținut fostului schit Păpușa – *monument de arhitectură*;

✓ **Biserica** cu hramul „**Nașterii Maicii Domnului**” a fostului schit Țigănia (sat Bistrița, comuna Costești) – sec. al XVII-lea – *monument de arhitectură*;

✓ **Biserica Bolniță „Schimbarea la Față”** (satul Bistrița, Comuna Costești) – 1521, 1710 (pidvorul) - *monument de arhitectură*;

Comuna Costești – Evaluarea potențialului turistic

✓ **Biserica de lemn** cu hramul „**Adormirea Maicii Domnului**” (sat Costești, Comuna Costești) – ctitorită în anul 1801, *monument de arhitectură*;

✓ **Biserica de lemn** cu hramul „**Adormirea Maicii Domnului**” (Grămești, sat Pietreni, Comuna Costești) – 1644, *monument de arhitectură*;

✓ **“44 de Izvoare” sau “Schitul de sub Piatră”** - Sat Pietreni, comuna Costești, 1701, refăcută în anul 1831;

✓ **Centrul etnografic Costești:** cojocărit, țesături și port tradițional popular, arhitectură tradițională, tehnică populară, datini sau obiceiuri legate de oierit, formații artistice de amatori – cor mixt, fluierași, formații de dansuri populare, manifestări populare;

1.4.2. Elemente de patrimoniu etnocultural

✓ **arhitectură tradițională** – case vechi cu pridvor, specifice zonei etnografice “Oltenia de sub Munte”;

✓ **ansamblul rural**, între casa Stoian și casa Ghiuzan, satul Bistrița;

✓ **colecția muzeală “Al. Bălintescu”** - satul Costești

✓ **instalații tehnice** – mori de măcinat, joagăre (satul Pietreni);

✓ **costumul popular**, fie în două culori, alb și negru, asemănător zonei Mărginimea Sibiului, fie cel oltenesc, la care culoarea predominantă este roșu;

✓ **cusături, țesături și covoare oltenești**, meșteșuguri cu o răspândire din ce în ce mai redusă;

✓ **manifestări etnofolclorice** organizate cu ocazia unor sărbători cu caracter religios.

1.4.3. Resurse turistice antropice cu regim protectiv

Nr. crt.	Denumire	Localitate	Adresă	Datare
1.	Mănăstirea Bistrița	sat BISTRIȚA; comuna COSTEȘTI		1494;ref.1519, 1847 - 1856
2.	Biserica „Adormirea Maicii Domnului”	sat BISTRIȚA; comuna COSTEȘTI		1847 - 1856
3.	Biserica – bolniță „Schimbarea la Față”	sat BISTRIȚA; comuna COSTEȘTI		1520 – 1521; 1710 (pridvor)
4.	Turn clopotniță	sat BISTRIȚA; comuna COSTEȘTI		ref.1847 - 1856
5.	Corp de chilii (din incinta veche)	sat BISTRIȚA; comuna COSTEȘTI		ref. 1847 - 1856
6.	Foișor	sat BISTRIȚA; comuna COSTEȘTI;	pe latura de E a incintei vechi	ref. 1847 - 1856
7.	Mănăstirea Arnota	sat BISTRIȚA; comuna COSTEȘTI;	pe Muntele Arnota	1634
8.	Biserica „Sf. Arhangheli”	sat BISTRIȚA; comuna COSTEȘTI		1634
9.	Corp chilii	sat BISTRIȚA; comuna COSTEȘTI		1852 - 1856
10.	Incintă	sat BISTRIȚA; comuna COSTEȘTI		1634
11.	Biserica „Sf. Grigore Decapolitul – Eleonul” a fostului schit Păpușa	sat BISTRIȚA; comuna COSTEȘTI		sec. XV – XVI, 1712 (refacere)
12.	Biserica „Intrarea în Biserică”	sat BISTRIȚA; comuna COSTEȘTI;	În peștera Sf. Grigore Decapolitul	ante 1633
13.	Biserica „Sf. Îngeri”	sat BISTRIȚA; comuna COSTEȘTI;	În peștera Sf. Grigore Decapolitul	sec. XVII, 1782 (pictura)
14.	Biserica „Nașterea Maicii Domnului” a fostului schit Țigănia (Schitul Păr)	sat BISTRIȚA; comuna COSTEȘTI;	La E de sat și de Mănăstirea Bistrița	sec. XVII
15.	Podul Reginei Maria și cele două cruci săpate în stâncă	sat BISTRIȚA; comuna COSTEȘTI		1914 - 1920
16.	Moară și joagăr de lemn	sat COSTEȘTI; comuna COSTEȘTI		sec. XIX
17.	Casă cu prăvălie	sat COSTEȘTI; comuna COSTEȘTI	109, în fața Primăriei	sec. XIX
18.	Stabilimentul băilor	sat COSTEȘTI; comuna COSTEȘTI	165	sec. XX
19.	Biserica „Intrarea în Biserică”	Sat PIETRENI, comuna COSTEȘTI		1750
20.	Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului”	Sat PIETRENI, comuna COSTEȘTI	cartier Grămești	1664
21.	Biserica „Sf. Nicolae” a fostului schit „De sub Piatră”	Sat PIETRENI, comuna COSTEȘTI		1700 – 1701; ref. 1763 – 1784; 1831

1.5. Oferta de petrecere a timpului liber

Diversitatea, volumul și valoarea potențialului turistic existent pe teritoriul comunei Costești sunt premise care favorizează modalități multiple de petrecere activă a timpului liber prin practicarea unor forme de turism specifice.

Turismul cultural-religios este favorizat de o moștenire deosebit de bogată, ce înscrie zona depresionară Horezu în ansamblul său în categoria valorilor de vârf ale patrimoniului cultural românesc, fiind întrecută, ca număr de obiective religioase și valoare, doar de nordul Moldovei - Bucovina. Sunt păstrate în această zonă a Olteniei de Nord, monumente istorice de valoare universală (Mănăstirea Hurez - monument UNESCO), precum și un important tezaur de artă religioasă de valoare națională excepțională. Comuna Costești reprezintă un important centru monahal care contribuie la conservarea spiritualității și culturii ortodoxe românești, de la sud de Carpați.

Turism etnocultural. Caracterul și tradiția acestei zone a orientat locuitorii către meșteșuguri artizanale cu specific românesc, precum țesături executate manual (costum popular, covoare oltenești), cusături, pictură religioasă. Originea locuitorilor din comună în satele de peste munte ale Mărginimii Sibiului, se mai manifestă încă prin obiceiuri legate de oierit – păstrate din ce în ce mai puțin, tradiții, folclor, costum popular. Existența centrului etnocultural Costești, păstrător de meșteșuguri populare tradiționale, arhaice, susține practicarea acestei forme de turism.

Sărbătorile tradiționale locale, legate de preponderent de sărbătorile religioase, constituie un prilej de relaxare, de întâlnire a fiilor satului, de stabilirea de contacte umane între localnici și oaspeți, între cei plecați la oraș și cei rămași în sat, între reprezentanții administrației locale și diverse personalități invitate. „La obârșie, la izvor”, Sărbătoarea Sf. Grigore Decapolitul (20 noiembrie) sau “Bâlcii de Sf. Marie” (15 august) sunt sărbători intrate deja în tradiția satului, manifestări așteptate cu bucurie de localnici.

Pe lângă Căminul cultural „Constantin Popianu” funcționează de peste 40 de ani o echipă de teatru de amatori. Piese de teatru puse în scenă sunt prezentate fie la Căminul cultural din localitate, cu ocazia marilor sărbători de peste an, fie la diverse concursuri sau manifestări culturale din județ.

Turismul balnear a constituit până în anul 1989 profilul de bază al comunei Costești, apele minerale de aici fiind asemănătoare cu cele de la Băile Olănești. Datorită litigiilor asupra proprietății stabilimentului balnear, instalațiile și dotările existente s-au degradat continuu, devenind impracticabile. Potențialul balnear al localității (calitatea

apelor minerale și bioclimatul, dovedite prin analize de specialitate) oferă suficiente motivații pentru inițierea unui plan de măsuri, în scopul reabilitării și relansării acestei stațiuni pe piața turistică locală și chiar națională.

Speoturismul – este favorizat de prezența Masivului calcaros Buila – Vânturarița și de numeroase forme de relief carstic adăpostite de acesta. În zonă se cunosc mai multe peșteri, dar două dintre ele sunt mai cunoscute: Peștera Haiducilor și Peștera Liliacilor.

Turism rural. Dezvoltarea turismului rural în comuna Costești este argumentată de existența unor ținuturi străvechi, pitorești, în care obiceiuri, cunoscute de multe generații, sărbători strămoșești și meșteșuguri devenite artă, sunt la ele acasă. Promovarea turismului rural va asigura acestui spațiu păstrător de valori tradiționale românești o dezvoltare durabilă și echilibrată.

Turismul de sfârșit de săptămână (weekend) este o formă de turism din ce în ce mai apreciată, locuitorii marilor centre urbane dorind să-și petreacă sfârșitul de săptămână în locuri nepoluate, departe de aglomerația și stresul marilor orașe. Aproximativ de municipiul Râmnicu Vâlcea, dar și poziția localității, pe DN 67, favorizează afluxuri importante dinspre capitala de județ sau dinspre alte orașe mari. Practicarea acestei forme de turism, într-un cadru natural pitoresc, oferit de ținutul de sub munte al Olteniei, este din ce în ce mai des întâlnită.

Turismul de tranzit derivă din amplasarea zonei pe o importantă arteră rutieră națională - **DN 67** (Rm. Vâlcea – Costești - Horezu – Tg. Jiu – Drobeta Tr. Severin), care face legătura între trei magistrale rutiere europene: **E 81** (București – Pitești – Rm. Vâlcea – Sibiu – Cluj Napoca – Satu Mare – Halmeu/ punct de frontieră RO/UK) și **E 79** (Calafat – Craiova – Tg. Jiu – Deva – Vârfurile – Oradea – Borș/punct de frontieră RO/H) și **E 70** (pct. de frontieră RO/BG – București – Craiova – Drobeta Tr. Severin – Timișoara – Moravița pct. de frontieră RO/ YU). Prezența a numeroase obiective turistice de interes cultural, istoric, etnografic, religios sau natural în întreaga zonă de nord a Olteniei, face ca traseul DN 67 să atragă anual zeci de mii de turiști români și străini.

Turismul montan. În perspectivă, comuna Costești poate deveni un centru important al turismului montan, atât datorită existenței unor trasee turistice marcate sau nemarcate din Munții Căpățâanii, care pornesc pe interfluvii sau pe drumurile forestiere

Comuna Costești – Evaluarea potențialului turistic

din satele Bistrița și Pietreni, dar și datorită potențialului schiabil al Munților Căpățâna (zona Zmeuret - Govora).

Turismul științific este susținut de existența pe teritoriul administrativ al comunei a Parcului Național Buila – Vânturarița, ce poate constitui un laborator de lucru pentru cercetătorii în domeniu.

Turismul pentru sporturi extreme, o formă de turism cu adresabilitate preponderentă către tânăra generație, prinde contur din ce în ce mai mult și în România. Zona oferă suportul necesar pentru parapantă, cicloturism, snowboard, motocross, deltaplan. În vara anului 2005 în zonă s-a desfășurat un prim raliu auto pentru mașini de tipul ARO, finalizat cu o festivitate de premiere pentru câștigători. Acesta este un început și pentru alte tipuri de vehicule. Zona Buila - Vânturarița oferă 34 de trasee de alpinism – din care 32 sunt de alpinism tehnic. În ultimii ani, masivul calcaros al Builei este tot mai des vizitat de membrii cercurilor de alpinism, care au reamenajat traseele de cățărare sau au echipat altele noi.

1.6. Oferta de cazare

Oferta de cazare a comunei Costești este reprezentată de 6 pensiuni rurale, care totalizează de 31 de locuri (vezi tabelul nr. 1.6.1).

Tabelul nr. 1.6.1

Structura capacității de cazare în Costești în anul 2005

Numele pensiunii	Categoria	Număr de locuri
Evrica	3 margarete	6
Avram Doina	2 margarete	4
Avrămoiu	2 margarete	4
Blidaru	2 margarete	9
Coca	2 margarete	4
Ispășoiu Nicolae	2 margarete	4
TOTAL	–	31

Sursa: Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, INCDT, www.rotur.ro

Înainte de anul 1990, comuna Costești nu avea de structuri de cazare clasice. Stabilimentul balnear dispunea de circa 20 de locuri de cazare, oferite doar celor ce veneau la tratament balnear, care au fost desființate odată cu închiderea activității balneare. În prezent, vizitatorii comunei pot fi găzduiți în cele 6 pensiuni rurale de 2 sau 3 margarete, care însumează 31 locuri de cazare. Se observă astfel, o creștere a structurilor de cazare de tip pensiune, un lucru favorabil pentru dezvoltarea turismului.

Tabelul nr. 1.6.2

FUNDAȚIA PARTENERI PENTRU DEZVOLTARE LOCALĂ (FPDL)

Proiect finanțat de UK Embassy prin Programul Global Opportunities Fund

- 2006 -

Capacitatea de cazare în cadrul mănăstirilor

Unitate	Număr locuri
Mănăstirea Arnota	12 (+18 locuri în construcție)
Mănăstirea Bistrița	30
TOTAL	60

Sursa: Primăria Costești

Dacă se mai ia în calcul și numărul de locuri de cazare din cadrul mănăstirilor Arnota și Bistrița (vezi tabelul nr. 1.6.2.), care din punct de vedere administrativ aparțin comunei Costești, atunci capacitatea de cazare a localității ajunge să însumeze un număr de 91 de locuri.

În concluzie, se poate observa că în localitățile componente comunei nu există o bază materială turistică suficient de dezvoltată care să valorifice potențialul turistic de excepție de care dispune zona.

1.7. Oferta de alimentație pentru turism

Servicii de alimentație sunt oferite turiștilor, la cerere, doar în cadrul pensiunilor turistice din Costești. *Nu există în localitate structuri de alimentație clasice pentru turiști.*

1.8. Posibilități de organizare conferințe-seminarii

În prezent, comuna Costești nu dispune de locuri special amenajate pentru organizarea de conferințe. Dar, în perspectivă, în comună se poate promova turismul de afaceri, cu condiția realizării de amenajări specifice (structuri de cazare cu grad ridicat de confort, structuri de alimentație, săli de conferințe). Fiind o formă de turism care poate aduce încasări ridicate, trebuie să se acorde interesul cuvenit.

Momentan, ca posibile locații pentru organizarea unor seminarii sau conferințe, pot fi luate în calcul clădirea Căminului cultural, clădirea Centrului Școlar Bistrița - care dispune de o sală de sport destul de spațioasă, precum și de o cantină cu 400 de locuri sau sala de protocol a Mănăstirii Bistrița. Aceste spații pot fi amenajate temporar pentru a găzdui un eveniment de genul conferințelor sau seminarilor.

1.9. Agenții economici activi în turism

În comuna Costești, există un agent economic ce face parte din sectorul neguvernamental și este activ în turism. Este vorba despre Asociația Kogayon Costești, organizație înregistrată în secțiunea „Obiective Turistice & Popasuri & Rezervații” din

FUNDAȚIA PARTENERI PENTRU DEZVOLTARE LOCALĂ (FPDL)

domeniul Turism. În afară de acesta, cele 6 pensiuni care oferă servicii de cazare pentru cei care vizitează comuna sunt de asemenea agenți economici ce activează în turism. În concluzie, numărul total al agenților economici activi în turism este de șapte.

1.10. Marketing turistic

Oferta turistică actuală a comunei Costești este creată, în principal, de cadrul natural atractiv în care se desfășoară activități meșteșugărești vechi de sute de ani.

Comuna Costești este probabil localitatea cu cea mai mare densitate de monumente și obiective declarate bunuri de patrimoniu național din județul Vâlcea, cu monumente ale naturii de prim ordin și cu muzee de o valoare artistică și geologică inestimabilă. Pe teritoriul său se află amplasate nu mai puțin de 23 obiective declarate bunuri de patrimoniu, ce cuprind situri naturale, arheologice, ansambluri mănăstirești, schituri și biserici vechi, cruci vechi de piatră sau ansambluri de arhitectură rurală, toate de valoare excepțională.

Dacă la aceste obiective se mai adaugă o colecție muzeală cu sculpturi valoroase semnate Gh. D. Anghel, un muzeu geologic unic în România - „Muzeul Trovanților”, amplasat în plin cadru natural, fenomenele endocarstice ale Cheilor Bistriței - cele mai înguste chei din țară, cu cele 22 de peșteri ale sale sau ale Pietrenilor, domeniul de alpinism, oferit de pereții verticali ai masivului Buila-Vânturarița sau domeniul schiabil al zonei Govora - Zmeuretu, se obține o privire de ansamblu a ceea ce poate oferi comuna Costești istoricilor, geologilor, speologilor, arhitecților, cunoscătorilor de artă, montaniarzilor, amatorilor de sporturi de iarnă sau de sporturi extreme și nu în ultimul rând turiștilor și vizitatorilor din țară și străinătate.

Acest valoros potențial turistic trebuie însă susținut de alte componente ale ofertei precum structurile de cazare și de alimentație, de infrastructură și utilități, de forță de muncă din turism, fără de care nu poate exista produsul turistic final, propus spre comercializare.

Prețuri

Prețurile/tarifele serviciilor turistice reprezintă, de multe ori, un factor determinant în alegerea unei destinații în defavoarea altora. Prețul/tarifal comunică suficiente informații turistului cu privire la natura, calitatea și caracteristicile competitive ale produsului turistic.

Distribuția produsului turistic Costești se realizează, în principal direct. În ultimul timp, un rol din ce în ce mai important în marketingul turistic revine distribuției

prin intermediul Internet-ului, văzută ca modalitate de acoperire a unui segment mare de turiști. Oferta de cazare din comuna Costești este prezentă pe diferite site-uri de turism (ipotesti.pensiunituristice.com, www.romaniantourism.ro, www.rotur.ro), în acest fel turistul fiind informat cu privire la serviciile oferite, categorie, posibilități de petrecere a timpului liber etc. Internet-ul, prin avantajele pe care le oferă consumatorului – funcționare non-stop, acoperire mondială, prezentare cu fotografii color a destinațiilor și a atracțiilor turistice, costuri relativ scăzute etc. – este un canal de distribuție foarte rapid și din ce în ce mai căutat.

Promovarea activității turistice pentru comuna Costești urmărește în primul rând recâștigarea piețelor pierdute după anul 1989, concomitent cu pătrunderea pe noi piețe turistice. Acest obiectiv general este susținut de alte obiective specifice precum: crearea notorietății produsului turistic Costești și atragerea de noi segmente de turiști.

În vederea promovării comunei Costești se pune accentul, în principal, pe densitatea mare de monumente și obiective declarate bunuri de patrimoniu național, cu monumente ale naturii de prim ordin și cu muzee de o valoare artistică și geologică inestimabilă.

Unul dintre pașii importanți realizați de Primăria Costești cu privire la promovarea comunei, a fost construirea unui site de Internet, această modalitate de promovare fiind una dintre cele mai utilizate în ultimul timp. Astfel, site-ul www.costesti-valcea.as.ro, realizat cu sprijinul primăriei, prezintă informații despre potențialul turistic, istorie, despre administrația comunei (primărie, învățământ, sănătate, poliție), precum și despre evenimentele curente și anuale desfășurate în Costești. De asemenea, site-ul prezintă legături către două pagini speciale „Vederi din Costești” și „Vânătoare în Costești”, dedicate amatorilor de poze cu peisaje minunate și respectiv, amatorilor de vânătoare.

Site-ul conține informații cuprinzătoare despre principalele obiective turistice din zonă, informații susținute și de poze ale obiectivelor respective. Legătura către descrierile obiectivelor turistice, precum și către descrierea principalelor clădiri administrative din comună se face atât prin intermediul butoanelor de legătură, cât și prin intermediul unei hărți interactive ce prezintă localizarea fiecărui obiectiv. Pagina dedicată vânătorii prezintă informații complete și la zi referitoare la posibilitățile și perioadele de vânătoare.

Comuna Costești – Evaluarea potențialului turistic

Costesti - Microsoft Internet Explorer

File Edit View Favorites Tools Help

Back Forward Stop Home Search Favorites

Address <http://www.costesti-valcea.as.ro/home.htm> Go Links

Search Web My Web Mail My Yahoo! Personals Games Music Sign In

Bine ati venit in Costesti!

Turism Istoric Administratie Evenimente

Pagina principala Vederi din Costesti Vanatoare la Costesti

[Primaria](#) [Invatamant](#) [Sanatate](#) [Politie](#) [Pagina Principala](#)

Conform datelor preliminare ale recensământului din 18 martie 2002, localitatea are un efectiv de 3681 de locuitori, repartizati în cele 4 sate ale comunei: Costesti -1552 locuitori; Bistrita - 1036 locuitori; Pietreni 633 locuitori si Varatici 460 locuitori. În acelasi timp, localitatea are 1204 gospodarii: 536 în Costesti, 260 în Bistrita, 242 în Pietreni si 165 în Varatici. În comuna se afla 1372 de locuinte, din care 446 au instalatie interioara de alimentare cu apa, 425 au sistem de canalizare, 1347 sunt iluminate electric, 9 au centrala termica, 431 au în dotare bai si 1225 de locuinte au bucatarii. Din totalul populatiei 3675 locuitori sunt români, 4 romi, unul maghiar si unul turc. Din totalul populatiei 3672 de locuitori sunt de religie ortodoxa 5 adventisti, 2 baptisti, un pentecostal si un musulman. Numarul mediu de persoane pe gospodarie este de aproximativ 2,82, iar unei suprafete a teritoriului de 109,1km2, îi corespunde o densitate de 33,7 locuitori/km2.

De asemenea comuna are un [dispensar](#) în care profeseaza 3 medici primari, un stomatolog si de asemenea exista si doua puncte farmaceutice.

Populatia pe sate

Sate	Populatie
Costesti	1552
Bistrita	1036
Pietreni	633
Varatici	460

Quick Search: Anti Spam powered by As.Ro

Internet

FUNDAȚIA PARTENERI PENTRU DEZVOLTARE LOCALĂ (FPDL)

Proiect finanțat de UK Embassy prin Programul Global Opportunities Fund

- 2006 -

1.11. Calificarea forței de muncă din turism

Calificarea personalului care lucrează în turism este un aspect determinant pentru calitatea serviciilor. În condițiile unei concurențe tot mai accentuate, chiar și numai pe piața românească, serviciile și calitatea acestora sunt de cele mai multe ori determinante în alegerea unei destinații turistice.

Autoritatea Națională pentru Turism, prin Compartimentul Cercetare și Învățământ, organizează cursuri de specialitate pentru sectorul turistic, prin rețeaua Ministerul Educației și Cercetării și acordă brevete și certificate de specialitate. Pentru lucrătorii din turismul local, care nu sunt absolvenți de studii superioare de specialitate, sunt recomandate cursuri de instruire profesională pentru administratori de pensiune, ospătari, bucătari, cursuri de perfecționare pentru de limbi străine și calculator.

1.12. Evaluarea ofertei actuale – probleme, disfuncționalități

Relansarea activității turistice în comuna Costești necesită investiții care să transforme punctele slabe în puncte forte și, deci, care să creeze condiții pentru desfășurarea unei activități economice profitabile. Oportunitățile identificate se pot constitui în adevărate soluții de dezvoltare economică a comunei. Turismul va aduce cu sine noi investiții, locuri de muncă și diversificarea economică. Astfel, conștientizarea riscurilor oferă posibilitatea analizării lor atente și găsirea soluțiilor care să conducă la scăderea probabilității de producere a acestora.

Printre problemele și disfuncționalitățile ofertei actuale se numără:

- ⇒ starea necorespunzătoare a infrastructurii de acces și a utilităților de bază;
- ⇒ structuri turistice de cazare și agrement insuficiente și puțin diversificate;
- ⇒ lipsa unor amenajări specifice și a unor condiții optime pentru vizitarea obiectivelor turistice;
- ⇒ servicii turistice insuficiente și parțial corespunzătoare din punct de vedere calitativ (în principal, lipsa unei informări corespunzătoare a turiștilor, modalități de petrecere a timpului liber);
- ⇒ slaba diversificare în ceea ce privește distribuția produsului turistic Costești;

Comuna Costești – Evaluarea potențialului turistic

- ⇒ lipsa colaborărilor cu agențiile de turism, care să includă localitatea Costești în programele lor;
- ⇒ lipsa activităților de marketing care să conducă la construirea imaginii de destinație turistică;
- ⇒ lipsa organizării unor evenimente care să acopere perioadele de extrasezon;
- ⇒ promovare insuficientă pe plan național și internațional (insuficiente materiale promoționale).

2. ANALIZA CERERII

Diversitatea formelor de turism practicabile în Costești, generate de oferta turistică extrem de bogată, atrage multe și variate categorii de turiști. În afara turiștilor români interesați de valorile turistice ale comunei, comuna înregistrează și un număr deloc de neglijat de turiști străini care asigură legături cu piețe externe puternice din punct de vedere turistic.

Analiza cererii trebuie să țină cont în primul rând de evoluția cantitativă a segmentului de turiști. În acest scop a fost analizat anul 1989, când fenomenul turistic în România a atins nivelul maxim și perioada 2002 – 2004.

Principalii indicatori ai circulației turistice în comuna Costești în anii 1989 și 2002 - 2003 sunt prezentați în tabelul nr. 2.1.

Tabel nr. 2.1.

Cererea turistică înregistrată în comuna Costești

Anii	Nr. turiști			Înnoptări / an			Durata medie a sejurului		
	Total	Români	Străini	Total	Români	Străini	Total	Români	Străini
1989	175	165	10	520	500	20	3 zile	3 zile	2 zile
2002	285	185	100	850	650	200	3 zile	3,5 zile	2 zile
2003	252	150	102	1008	780	300	4 zile	5,2 zile	3 zile

Sursa: Pentru anul 1989 datele au fost preluate din evidențele Institutului Național de Statistică și ale Ministerului Turismului, iar pentru perioada anilor 2002 – 2004 datele au fost furnizate de Consiliul Local Costești.

Analiza circulației turistice pentru anul 1989, comparativ cu perioada 2002 – 2003 reflectă următoarele aspecte:

- ✓ în 1989, circulația turistică în Costești înregistra valori foarte mici pentru indicatorii turiști și înnoptări, mai ales în ceea ce privește turiștii străini;
- ✓ în perioada 2002 – 2003, atât numărul turiștilor, cât și numărul înnoptărilor cunosc o creștere semnificativă comparativ cu anul 1989. Astfel, numărul turiștilor străini crește de 10 ori, în timp ce numărul total al înnoptărilor crește și el cu 63,46 %;
- ✓ indicatorul „durata medie a sejurului” a înregistrat, atât în 1989, cât și în perioada 2002 – 2003, o valoare foarte scăzută, situație explicabilă prin ponderea ridicată a turismului itinerant, dar și lipsei unor unități de cazare diversificate și cu grad ridicat de

Comuna Costești – Evaluarea potențialului turistic

confort; în același timp, în cazul turismului de sejur, se constată că turiștii preferă orașele din apropiere, acestea dispunând de unități de cazare mai diversificate și cu grad de confort mai ridicat;

✓ tot după 1989, dimensiunile circulației turistice nu sunt redade cu fidelitate de către indicatorul “turiști cazați”, mai multe categorii de turiști (persoanele care merg în vizită la rude și / sau prieteni și beneficiază de găzduire în locuințele acestora, cei care apelează la spațiile de cazare neomologate – case ale localnicilor, camping-uri și popasuri turistice improvizate etc. – și cei care își petrec vacanțele sau sfârșitul de săptămână în reședințele secundare proprii), nefiind înregistrați în statisticile oficiale; potrivit unor evaluări ale autorităților locale, numărul acestora se ridică la o valoare considerabilă.

Dat fiind faptul că numărul turiștilor cazați în structurile turistice din comuna Costești nu reflectă cu exactitate circulația turistică, va fi luată în calcul și prezentată situația vizitatorilor înregistrați la diferite obiective turistice sau manifestări culturale.

Tabel nr. 2.2.

Situația numărului de vizitatori în comuna Costești

Anul	Număr total de vizitatori	Număr de vizitatori străini
1998	30.000	800
1999	35.000	900
2000	40.000	1.000
2001	50.000	1.100
2002	70.000	1.100
2003	90.000	1.200

Sursa: *Administrația obiectivelor turistice (mănăstirile Bistrița și Arnota)*

Informațiile prezentate completează datele referitoare la cererea turistică, reflectând mai fidel dimensiunile fenomenului turistic în comuna Costești. Conform administratorilor obiectivelor turistice (*mănăstirile Bistrița și Arnota*), în anotimpul cald au existat perioade când, la sfârșit de săptămână, în localitatea Bistrița au intrat circa 20 de autocare. Cei mai mulți vizitatori / zi se înregistrează la sărbătorile religioase de Sf. Marie (15 august) și de Sf. Grigorie Decapolitul (20 noiembrie). Deplasarea în zonă se face cu autocarul și cu mașini personale.

FUNDAȚIA PARTENERI PENTRU DEZVOLTARE LOCALĂ (FPDL)

Proiect finanțat de UK Embassy prin Programul Global Opportunities Fund

- 2006 -

Comuna Costești – Evaluarea potențialului turistic

Comparativ cu numărul turiștilor care au înnoptat în spațiile de cazare din comuna Costești, numărul vizitatorilor înregistrați la obiectivele turistice este mult mai mare. Creșterea numărului de turiști înregistrați la obiectivele religioase din localitate se înscrie în tendința generală de creștere la nivel național a cererii pentru turismului religios și de pelerinaj, dar se explică și prin existența în apropierea arealului studiat a unor stațiuni balneare de interes național (Călimănești - Căciulata, Băile Olănești, Băile Govora) și a reședinței de județ (Municipiul Râmnicu Vâlcea), o sursă emitentă importantă a fluxurilor de vizitatori din zona Costești. Datele statistice arată că, în stațiunile turistice și implicit balneare din România, numărul de turiști a crescut continuu din anul 2002 (raportul 2005/2002 este de 140,1 %). Societățile din turismul balnear oferă turiștilor veniți în stațiuni, în zilele fără tratament, modalități diverse de petrecere a timpului liber și deseori acestea se concretizează în excursii de o zi sau două la obiectivele turistice din apropiere.

3. COMPETIȚIA ȘI TENDINȚELE PIETEI

În comuna Costești, datorită diversității, volumului și valorii resurselor turistice prezente aici, este favorizată practicarea unor variate forme de turism, dintre care principale pot fi considerate turismul etnocultural, cel cultural-religios, speoturismul, turismul rural și agroturismul.

Din acest punct de vedere, principalele zone cu care Costești intră în competiție sunt zonele cu ofertă similară din regiunea învecinată comunei. Aici se includ centre etnografice, centre folclorice, sate turistice, zone de artă și arhitectură populară, complexe monastice, precum și localități cu un bogat potențial speologic din județele Vâlcea, Gorj și Argeș, județe ce fac parte din frumoasa zonă turistică „*Oltenia de Sub Munte*”.

Zonele concurente oferă un produs turistic mai mult sau mai puțin complex, unele dintre zone fiind bogate atât în centre etnografice și centre folclorice, cât și în ansambluri monastice. Este cazul zonei Muscelor Argeșului, care grupează cele mai multe centre etnografice și mănăstiri dintre toate zonele mari concurente.

Produsele oferite de zonele concurente, pe localități sunt prezentate în tabelul nr. 3.1.

Tabelul nr. 3.1.

Localitățile concurente comunei Costești

Localitatea	Produs etnografic	Produs folcloric	Artă și arhitectură populară	Produs cultural-religios	Produs speologic
JUDEȚUL VÂLCEA					
<i>Bărbătești</i>	Centru etnografic	Centru folcloric	–	Schitul Pătrunsa	–
<i>Bujoreni</i>	–	Muzeul satului tradițional vâlcean	–	biserică	–
<i>Horezu</i>	Centru etnografic	Centru folcloric	–	Mănăstirea Hurez	–
<i>Măldărești</i>	Muzeu etnografic	–	–	biserică	–
<i>Slătioara</i>	Centru etnografic	–	–	biserică	–
<i>Râmnicu Vâlcea</i>	–	–	–	Mănăstirea Cornetu; biserici	–
<i>Vlădești</i>	Centru etnografic	–	–	–	–

FUNDAȚIA PARTENERI PENTRU DEZVOLTARE LOCALĂ (FPDL)

Proiect finanțat de UK Embassy prin Programul Global Opportunities Fund

- 2006 -

Comuna Costești – Evaluarea potențialului turistic

JUDEȚUL GORJ					
<i>Bumbești-Jiu</i>	–	–	–	Ruinele mănăstirii Vișina	–
<i>Baia de Fier</i>	–	–	–	–	Peștera Muierilor
<i>Polovragi</i>	–	–	–	Mănăstirea Polovragi	Peștera Polovragi
<i>Tismana</i>	–	–	Centru produse artizanale, manifestări tradiționale	Mănăstirea Tismana, Schitul Cioclovina	–
<i>Târgu Jiu</i>	–	Ansamblu și festival folcloric	Manifestări populare tradiționale	biserici	–
JUDEȚUL ARGEȘ (Zona Muscelelor Argeșului)					
<i>Câmpulung Muscel</i>	–	–	Manifestări populare tradiționale	biserici	
<i>Curtea de Argeș</i>	Muzeu etnografic	–	–	Biserici; ansamblul Curtii Domnești	
<i>Aninoasa</i>	–	–	–	Mănăstirea Aninoasa	
<i>Corbi</i>	–	–	–	Mănăstirea Corbi	
<i>Cotmeana</i>	–	–	–	Mănăstirea Cotmeana	
<i>Dâmbovicioara</i>	–	–	Sat turistic Podu Dâmboviței	–	Zonă bogată în peșteri, chei și avene
<i>Dragoslavele</i>	Centru etnografic	–	–	–	
<i>Lerești</i>	Muzeu etnografic	–	Centru de artă și arhitectură populară	–	
<i>Mușătești</i>	Centru etnografic	–	–	–	
<i>Nămăiești</i>	–	–	–	Mănăstirea Nămăiești	
<i>Negrași</i>	–	Centru folcloric	–	–	
<i>Poienița</i>	Centru etnografic	–	–	–	
<i>Robaia</i>	Centru și muzeu etnografic	–	–	Mănăstirea Robaia	
<i>Rucăr</i>	–	–	Centru de artă și arhitectură populară	–	
<i>Sălătrucu</i>	Centru etnografic	Centru folcloric	–	–	
<i>Slănic</i>	–	–	–	Mănăstirea Slănic	
<i>Tutana</i>	–	–	–	Mănăstirea Tutana	

Pentru analiza concurenței au mai fost luată în calcul și capacitatea de cazare. Astfel, în tabelul nr. 3.2. este prezentată situația capacității de cazare pe orașe, tipuri de unități și categorii de clasificare.

Comuna Costești – Evaluarea potențialului turistic

Tabelul nr. 3.2.

Capacitatea de cazare în principalele localități concurente ale comunei Costești

Tip unitate	Număr unități					Număr locuri				
	Total	4*	3*	2*	1*	Total	4*	3*	2*	1*
JUDEȚUL VÂLCEA										
BĂRBĂTEȘTI										
Pensiune	2	-	-	2	-	12	-	-	12	-
TOTAL	2	-	-	2	-	12	-	-	12	-
BUJORENI										
Pensiune	1	-	1	-	-	6	-	6	-	-
TOTAL	1	-	1	-	-	6	-	6	-	-
HOREZU										
Hotel	1	-	-	-	1	56	-	-	-	56
Pensiune	9	-	-	9	-	46	-	-	46	-
Căsuțe turistice	1	-	-	-	1	14	-	-	-	14
TOTAL	11	-	-	9	2	116	-	-	46	70
RÂMNICU-VÂLCEA										
Hotel	5	-	1	2	2	429	-	51	261	117
Motel	1	-	1	-	-	34	-	34	-	-
Pensiune	38	-	3	35	-	267	-	28	239	-
Camping	1	-	-	-	1	281	-	-	-	281
Căsuțe turistice	2	-	-	-	2	218	-	-	-	218
TOTAL	47	-	5	37	5	1.229	-	113	500	616
TOTAL JUDEȚ	61	-	6	48	7	1.363	-	119	558	686
JUDEȚUL GORJ										
BAIA DE FIER										
Motel	1	-	-	-	1	60	-	-	-	60
Pensiune	1	-	1	-	-	20	-	20	-	-
TOTAL	2	-	1	-	1	80	-	20	-	60
NOVACI										
Hotel pt. tineret	1	-	1	-	-	36	-	36	-	-
Vilă	2	-	-	1	1	59	-	24	35	-
Pensiune	8	-	2	6	-	91	-	40	51	-
TOTAL	11	-	3	7	1	186	-	100	86	-
BUMBEȘTI-JIU										
Căsuțe turistice	1	-	-	-	1	22	-	-	-	22
TOTAL	1	-	-	-	1	22	-	-	-	22
POLOVRAGI										
Pensiune	1	-	1	-	-	20	-	20	-	-
TOTAL	1	-	1	-	-	20	-	20	-	-
TÂRGU JIU										
Hotel	2	-	-	2	-	372	-	-	372	-
Hotel pt. tineret	1	-	-	1	-	76	-	-	76	-
Hostel	2	-	2	-	-	88	-	88	-	-
Motel	2	-	-	2	-	100	-	-	100	-
TOTAL	7	-	2	5	-	636	-	88	548	-

FUNDAȚIA PARTENERI PENTRU DEZVOLTARE LOCALĂ (FPDL)

Proiect finanțat de UK Embassy prin Programul Global Opportunities Fund

- 2006 -

Comuna Costești – Evaluarea potențialului turistic

Tip unitate	Număr unități					Număr locuri				
	Total	4*	3*	2*	1*	Total	4*	3*	2*	1*
TISMANA										
Hotel	1	-	1	-	-	60	-	60	-	-
Motel	1	-	-	-	1	39	-	-	-	39
Vilă	2	-	-	2	-	33	-	-	33	-
Cabană turistică	3	-	1	-	2	103	-	19	-	84
Pensiune	4	-	-	4	-	28	-	-	28	-
Bungalou	2	-	-	-	2	8	-	-	-	8
Căsuțe turistice	1	-	-	-	1	22	-	-	-	22
TOTAL	14	-	2	6	6	293	-	79	61	153
TOTAL JUDEȚ	36	-	9	18	9	1.237	-	307	695	235
JUDEȚUL ARGHEȘ										
CÂMPULUNG MUSCEL										
Hotel	2	-	-	-	2	191	-	-	-	191
Vilă	1	-	-	1	-	29	-	-	29	-
Pensiune	7	1	4	2	-	86	6	52	28	-
TOTAL	10	1	4	3	2	306	6	52	57	191
CURTEA DE ARGHEȘ										
Hotel	3	-	1	1	1	307	-	43	224	40
Pensiune	1	-	1	-	-	24	-	24	-	-
Camping	1	-	-	1	-	58	-	-	58	-
TOTAL	5	-	2	2	1	389	-	67	282	40
DÂMBOVICIOARA										
Cabană	1	-	-	-	1	51	-	-	-	51
Pensiune	11	1	2	7	1	121	20	26	67	8
Căsuțe turistice	2	-	-	1	1	18	-	-	8	10
TOTAL	14	1	2	8	3	190	20	26	75	69
DRAGOSLAVELE										
Pensiune	2	-	-	2	-	27	-	27	-	-
TOTAL	2	-	-	2	-	27	-	27	-	-
LEREȘTI										
Motel	1	-	-	-	1	8	-	-	-	8
Cabană turistică	1	-	-	-	1	130	-	-	-	130
Pensiune	4	-	-	4	-	29	-	-	29	-
TOTAL	6	-	-	4	2	167	-	-	29	138
RUCĂR										
Hotel	1	-	-	1	-	38	-	-	38	-
Motel	1	-	-	-	1	34	-	-	-	34
Vilă	1	1	-	-	-	32	32	-	-	-
Pensiune	29	-	2	25	2	311	-	17	280	14
TOTAL	32	1	2	26	3	415	32	17	318	48
TOTAL JUDEȚ	69	3	10	45	11	1.494	58	189	761	486
TOTAL GENERAL	166	3	25	111	27	4.094	58	615	2.014	1.407

Sursa: Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, INCDT - www.rotur.ro.

⇒ Din punct de vedere al *capacității de cazare*, localitățile concurente prezintă un *punct forte* comparativ cu comuna Costești. Însă, comuna dispune de un potențial turistic deosebit de valoros, recunoscut la nivel național, care permite practicarea unor forme de turism variate, evidențiindu-se astfel de localitățile concurente. Dar fără construirea unei baze tehnico-materiale care să susțină turismul în zonă, această activitate va rămâne doar o dorință și o perspectivă, nu foarte apropiată, a administrației locale.

⇒ Localitatea Costești dispune de o parte din rețelele tehnico-edilitare de bază (alimentare cu apă în sistem centralizat, canalizare – doar în zona centrală, telecomunicații, alimentare cu energie electrică etc.), de o rețea educațională, de acces facil la infrastructură feroviară, de o infrastructură rutieră diversificată (DN, DJ, Dc, DF) și de un mediu înconjurător nepoluat cu noxe industriale. De asemenea, existența unei cereri turistice permanente pentru formele de turism practicate în zonă, fac totuși din localitatea Costești un concurent puternic pentru orice altă zonă cu valențe etnoculturale, religioase sau naturale.

⇒ Arealul Costești este astfel o destinație turistică extrem de valoroasă, din care se desprind cel mai bine patrimoniul cultural-religios și cel natural. Din acest punct de vedere, **piața** pe care localitatea își oferă valorile către turiști este una **cu tendințe de creștere**. Turismul cultural, cu componentele religioasă și etnografică, începe să se afirme din ce în ce mai mult și în România, fiind un teritoriu marcat de prezența unor obiective turistice antropice valoroase și variate, care răspund foarte bine dorinței de cunoaștere a turiștilor. Interesul pentru vacanțele cu valențe etnografice și religioase este evidențiat atât de creșterea numărului de structuri de cazare, care vin să susțină activitatea turistică, cât și de creșterea numărului de turiști.

Afirmarea și dezvoltarea turismului cultural reprezintă o soluție de promovare în spiritul dezvoltării durabile a oricărei destinații, ținându-se cont de necesitatea de a se realiza un echilibru între două mari tendințe ale turismului: pe de o parte, promovarea valorilor culturale și tradiționale unice, iar, pe de altă parte, protejarea acestora.

4. DIAGNOSTIC ȘI RECOMANDĂRI PENTRU AUTORITATEA PUBLICĂ LOCALĂ ȘI AGENȚII ECONOMICI DIN TURISM

Din analiza prezentată reiese că localitatea Costești beneficiază de un potențial turistic valoros și de numeroase oportunități, așa încât turismul poate deveni în următorii ani principala activitate economică a localității. Recăpătarea statului de „**stațiune turistică de interes local**”, de care a beneficiat comuna până în anul 1989, trebuie să constituie obiectivul central al oricărei politici de dezvoltare locală, o obligație de facto ce revine autorităților pentru reabilitarea activității de turism, activitate bazată pe principiile dezvoltării durabile și care să răspundă actualelor cerințe ale pieței europene. În conformitate cu HG 1122 / 2002, pentru aprobarea condițiilor și a procedurii de atestare a stațiunilor turistice, Anexa nr. 1, trebuie îndeplinite mai multe criterii minime pentru obținerea statutului de stațiune. Aceste criterii trebuie să se regăsească punctual, ca obiective prioritare în strategia de dezvoltare a comunei Costești.

Resursele locale de care dispune zona (naturale, antropice, umane) trebuie valorificate astfel încât să conducă la diversificarea ofertei și la atragerea unui număr din ce în ce mai mare de turiști.

Recomandări pentru autoritatea locală

⇒ Prin Planul de Urbanism al localității, în capitolul de Propuneri de dezvoltare / Planșa de reglementări, turismul trebuie inclus ca o **activitate principală**, care să stea la baza diversificării unor activități economice colaterale (servicii, mică producție, meșteșuguri).

⇒ În cadrul aparatului propriu al Primăriei este necesar a fi înființat un *Departament pentru Turism*, a cărui activitate trebuie să se axeze pe organizarea activității turistice locale și acordarea de consultanță pentru agenții din turism.

⇒ Primăria, prin angajații Departamentului pentru Turism, are un rol determinant în consilierea / convingerea proprietarilor de gospodării cu un standard corespunzător, în scopul clasificării acestora ca pensiuni turistice. Lipsa structurilor turistice clasice trebuie suplinită prin apariția unui număr cât mai mare de pensiuni rurale.

⇒ Extinderea rețelei de pensiuni turistice poate fi stimulată de autoritatea locală prin acordarea, prin Hotărâre de Consiliu Local, a unor facilități sau scutiri de taxe/impozite pentru perioade determinate, prin promovarea gratuită a acestora pe site-ul primăriei, prin invitarea și susținerea financiară în vederea participării la diverse târguri și manifestări organizate de primărie, prin racordarea gratuită la rețeaua de utilități a comunei ș.a.

⇒ Proiectul PHARE CES 2004 – 2006, realizat prin subproiectare, de către Institutul Național de Cercetare – Dezvoltare în Turism, pentru *Asociația Depresiunea Horezu*, cuprinde pentru comuna Costești, activități investiționale menite să contribuie la dezvoltarea infrastructurii pentru turism și anume:

1. Asigurarea accesului direct între Stațiunea turistică Horezu – Mănăstirea Hurez – Mănăstirea Bistrița prin amenajarea străzilor Romani și Neagota - „ **Drumul mănăstirilor**”, drum turistic deosebit de pitoresc care va facilita accesul între principalele obiective turistice ale zonei depresionare Horezu
2. Reabilitarea parcării la Mănăstirea Bistrița (parcare + grup sanitar)
3. Amenajarea Peșterii Liliiecilor din satul Bistrița (reamenajarea potecii acces, refacerea iluminării peșterii, amenajarea galeriei pentru vizitare);
4. Reabilitare “Muzeul Trovanților”, care presupune:
 - îmbunătățirea accesului din DN 67 și a potecii din incintă
 - amenajarea parcării adiacente DN 67
 - împrejmuirea perimetrală a terenului
 - amenajarea a 3 platforme pentru amplasarea trovanților
 - amenajare chioșc metalic, în suprafață de 7 mp, pentru Casa de bilete și vânzări vederi, pliante, suveniruri
5. Amenajarea unei platforme turistice multifuncționale în satul Bistrița
6. Reabilitarea accesului în Depresiunea Horezu, presupune amplasarea unui panou informațional și la intrarea în comuna Costești, pe DN 67, în apropiere de „Muzeul Trovanților”.

Comuna Costești – Evaluarea potențialului turistic

⇒ Pentru dezvoltarea turismului din perspectiva obținerii statutului de *stațiune turistică* mai sunt necesare și alte activități investiționale, precum:

- concesionarea de către Primărie, de la ANMR, a surselor de ape minerale în vederea realizării studiilor hidrogeologice și balneologice (refacerea captărilor, a instalațiilor de aducțiune, efectuarea de analize fizico-chimice, microbiologice și farmaco-dinamice pentru sursele de ape minerale), în scopul **reabilitării izvoarelor de ape minerale** și a valorificării lor prin turism;
- reabilitarea drumurilor de acces spre monumentele cultural-religioase (Bisericile Arnota, Grămești și Schitul de sub Piatră) și a drumurilor forestiere prin Cheile Bistriței și Pietrenilor;
- reabilitarea și conservarea tuturor clădirilor vechi din localitate și în măsura în care este posibil, amenajarea unui muzeu al satului în aer liber – pe un teren al primăriei, de preferință în zona centrala a satului Costești;
- realizarea unei baze de agrement (ștrand – de preferință cu apă minerală preîncălzită, terenuri de sport multifuncționale, alei de promenadă ș.a.) care să deservească turiștii aflați în vacanță, dar și populația rezidențială;
- extinderea și reabilitarea utilităților de bază ale localității, necesare susținerii unei activități turistice competitive: alimentarea cu apă, realizarea rețelei de canalizare la nivelul întregii comune și amenajarea unei stații de epurare;
- marcarea, pe perioada vacanței de vară, cu ajutorul elevilor, a tuturor potecilor turistice care pleacă din satele Bistrița și Pietreni, spre Munții Căpățâanii, făcând legătura cu alte trasee marcate;

FUNDAȚIA PARTENERI PENTRU DEZVOLTARE LOCALĂ (FPDL)

Proiect finanțat de UK Embassy prin Programul Global Opportunities Fund

- 2006 -

Comuna Costești – Evaluarea potențialului turistic

- inițierea, cu ajutorul dascălilor, a unor activități culturale la nivelul satului, cum ar fi: reînființarea echipei de fluierași, a unui ansamblu coral, a unei echipe de dansuri populare, activități dispărute în ultimul deceniu, care vor contribui cu siguranță nu numai la afirmarea unei vieți culturale puternice, dar și la mobilizarea energiilor tinerei generații spre domenii educativ-culturale;
- realizarea unei hărți a Munților Căpățâanii cu traseele turistice marcate și afișarea acesteia într-un panou racordat la rețeaua electrică, amplasat într-un loc vizibil;
- afișarea, pe DN 67, la ambele intrări în comună, a panourilor personalizate cu „COMUNA COSTEȘTI”, alături de stema localității ;
- editarea unui ghid turistic / hartă a localității, care să se găsească spre comercializare la toate pensiunile turistice și mănăstirile din localitate, la agențiile de turism și chioșcurile de ziare din județ;
- organizarea unui centru de echitație, unde turiștii pot închiria sănii pentru plimbare, în perioada de iarnă sau pot face plimbări, vara, cu cai, pe trasee bine stabilite și însoțiți de ghid; această activitate este susținută de existența la nivelul comunei de un efectiv de circa 150 de cai.

⇒ Pentru atragerea unui număr crescut de turiști este binevenită organizarea de evenimente culturale, mondene, întâlniri de afaceri, al căror calendar să fie promovat în media, pe site-ul primăriei sau prin trimiterea către agenții de turism, asociații profesionale interesate, administrații centrale și locale.

⇒ În perspectiva diversificării activităților de turism, Primăria va trebui să faciliteze concesionarea unui teren în vederea realizării unui sat de vacanță cu grad de confort la 2 - 3 stele, cu o capacitate de circa 50 locuri, în căsuțe, bungalow-uri +

Comuna Costești – Evaluarea potențialului turistic

platformă de campare, dotat cu oficiu pentru pregătirea mesei, grup sanitar, parcare, alimentare la utilitățile de bază.

⇒ Pentru creșterea și diversificarea structurilor de cazare în localitate este necesară implicarea Primăriei în reabilitarea ansamblului de construcții existent, situat în vecinătatea Mănăstirii Bistrița (cămin P+1 cu 32 de garsoniere + cantină) și transformarea lui într-un complex turistic, prin modernizarea și extinderea clădirilor existente, realizându-se următoarele funcțiuni: hotel categoria de confort 2 stele, restaurant categoria I, camping 40 locuri – 2 stele, teren de sport multifuncțional și parcare. Informații detaliate despre investiție au fost oferite Primăriei Costești, de către INCDT, odată cu “**Proiectul de amenajare turistică a Peșterii Liliiecilor**”.

⇒ Exploatarea de calcar din satul Bistrița reprezintă nu numai locuri de muncă pentru localnici și impozite către bugetul local. Această activitate economică are un puternic impact negativ asupra mediului și asupra activității de turism. Administrația locală trebuie să consulte o instituție specializată pentru identificarea de soluții tehnice practice de renaturarea hăzilor de calcar și stabilizarea lor fizică.

⇒ Aplecarea către tradiția și obiceiurile legate de sărbătorile religioase a populației din zonă este bine cunoscută. Sărbătorile de iarnă (Crăciun, Anul Nou), sunt așadar un prilej pentru organizarea de către Primărie a unor manifestări axate pe obiceiurile religioase ale locului, jocuri distractive și concursuri și pot deveni un eveniment care să atragă în jurul lui nu numai localnicii, dar și locuitori din centrele urbane apropiate. Manifestarea va depăși cu certitudine granițele zonei dacă este bine organizată. Însoțite de o promovare agresivă, de slogane cu adresabilitate spre anumite grupuri țintă, aceste serbări pot deveni o “*marcă*” a localității, iar în timp s-ar putea crea o tradiție. Antrenarea în aceste sărbători a unor categorii socio-profesionale cu un anumit nivel de pregătire – profesori, preoți, elevi, pot imprima manifestării o ținută cultural-educativă și distractivă.

FUNDAȚIA PARTENERI PENTRU DEZVOLTARE LOCALĂ (FPDL)

Proiect finanțat de UK Embassy prin Programul Global Opportunities Fund

- 2006 -

Comuna Costești – Evaluarea potențialului turistic

Pe parcursul unui an se pot organiza și alte tipuri de manifestări care pot avea diverse teme: gastronomice, culturale, istorice, sportive, despre protecția mediului, întâlniri cu fiii satului, expoziții de fotografie tematică ș.a.

Recomandări pentru agenții din turism

✚ *Calitatea serviciilor* oferite turiștilor trebuie să fie o preocupare permanentă pentru toți agenții din turism, pentru a se impune pe piață și pentru a face față concurenței.

✚ *Calificarea și formarea profesională permanentă* a angajaților din turism este o garanție pentru o afacere profitabilă și nu trebuie privită ca pe o cheltuială, ci ca pe o investiție pe termen lung.

✚ *Diversificarea serviciilor* oferite turiștilor, așa cum reiese din studiile de piață realizate în decursul anilor de către INCDT, este una din motivațiile importante în alegerea unei destinații, de aceea trebuie să i se acorde atenția cuvenită.

✚ *Agrementul* este deficitar în oferta turistică de servicii a localității, de aceea este necesar a fi dezvoltat ca varietate și capacitate.

✚ Pentru deținătorii de structuri de cazare ar fi utilă *asocierea cu diverși meșteri populari*, în principal pentru vizitarea atelierelor, pentru organizarea de demonstrații de confecționare a unor obiecte de artizanat, în cadrul cărora turiștii interesați pot lua și lecții contra cost; asocierea ar putea deveni o afacere profitabilă pentru ambii parteneri.

✚ Este recomandat ca fiecare deținător de structură de cazare să *ofere gratuit turiștilor*: materiale informative (hărți ale zonei, pliante, ghiduri sau monografii ale obiectivelor naturale și culturale din zonă), servicii de ghidaj, mijloc de transport pentru excursii locale, rezervări pentru mijloacele de transport în comun, servicii care pot atrage un număr din ce în ce mai mare de turiști.

BIBLIOGRAFIE

1.	Fundația Parteneri pentru Dezvoltare Locală	Evaluarea potențialului de dezvoltare economică a localității. Costești, 2004.
2.	SC JOC ART SRL.	Plan Urbanistic General Comuna Costești. Costești, 2001.
3.	*****	Primăria Comunei Costești – informații și date statistice
4.	*****	Pagini INTERNET ipotesti.pensiunituristice.com , www.romaniantourism.ro , www.rotur.ro , www.costesti-valcea.as.ro

FUNDAȚIA PARTENERI PENTRU DEZVOLTARE LOCALĂ (FPDL)

Proiect finanțat de UK Embassy prin Programul Global Opportunities Fund

- 2006 -